

Utrecht University

Aansprakelijkheid van multinationals voor internationale activiteiten

Recente ontwikkelingen

Liesbeth Enneking

Utrecht Centre for Accountability
and Liability Law (UCALL)

Universiteit Utrecht

Inleiding

- Wereldwijde tendens richting 'foreign direct liability cases'
- Wat komt hierna?
 - Foreign direct liability
 - Maatschappelijk kader
 - Juridisch kader
 - Twee recente ontwikkelingen
 - De toekomst van foreign direct liability

Utrecht University

Foreign direct liability

- Tendens richting FDL cases ontstaan in de VS
- Trigger: Alien Tort Statute (1789)
 - “The district courts shall have original jurisdiction of any civil action by an alien for a tort only, committed in violation of the law of nations or a treaty of the United States”
- Ook buiten de VS / ATS: onrechtmatigedaadsrecht, zorgplichten

Utrecht University

Maatschappelijk kader

- Maatschappelijk verantwoord ondernemen in een internationale context
- 'Double standards'
- Leaders & laggards
- Een rol bij het bevorderen van IMVO?
 - remedies
 - transparantie
 - zorgvuldigheidsnormen
 - preventie?

Universiteit Utrecht

Utrecht University

Juridisch kader

- Juridische haalbaarheid met name bepaald door 4 factoren:
 - Bevoegdheid
 - Toepasselijk recht
 - Materiële grondslag & bijbehorende vereisten
 - Procedurele & praktische omstandigheden forumstaat
- Binnen de VS / ATS: gunstige procedurele & praktische omstandigheden, beperkingen materiële grondslag

Universiteit Utrecht

Utrecht University

Recente ontwikkelingen (1)

- Controverse rond de ATS
- Restrictieve houding federale rechters
- Kiobel v. Shell
 - NY Court of Appeals: geen ATS-claims voor normschendingen door bedrijven
 - US Supreme Court: geen ATS-claims voor normschendingen buiten de VS??
- Status quo: onduidelijk

Recente ontwikkelingen (2)

- Focus verschuift naar non-ATS / non-US foreign direct liability claims
- Wat zijn de mogelijkheden?
- Rb Den Haag in Nederlandse Shell Nigeria-zaak:
 - Eén claim tegen Nigeriaanse dochter toegewezen, rest afgewezen
 - Claims tegen NL/EN moeder afgewezen, maar niet onmogelijk
 - Inhoudelijk eindoordeel over mate van zorgvuldigheid die verwacht mag worden

De toekomst van foreign direct liability

- Toekomst FDL claims o.g.v. ATS onzeker
- Mogelijkheden voor FDL claims o.g.v. onrechtmatigedaadsrecht
- Maar: evt. procedurele & praktische beperkingen forumstaat
- Drion: van een algemene zorg voor het milieu naar een 'duty to care' naar een juridisch afdwingbare 'duty of care'?

